

Katedra trestního práva
Akademický rok 2014/2015
Zkušební otázky k *postupové* zkoušce z předmětu

MP804Zk Trestní právo III

TRESTNÍ PRÁVO *HMOTNÉ*

Obecná část

1. Pojem trestního práva hmotného fyzických (dospělých a mladistvých) a právnických osob; jeho místo v systému práva, jeho vztah k neprávním disciplinám.
2. Funkce a základní zásady trestního práva hmotného fyzických (dospělých a mladistvých) a právnických osob, zejm. v rovině viny (základů trestní odpovědnosti).
3. Trestněprávní vztahy; pojem, prvky, předpoklady vzniku, změny a zániku, poměr k trestně procesním vztahům.
4. Prameny trestního práva hmotného; struktura a vztah trestního zákoníku k zákonu o soudnictví ve věcech mládeže a k zákonu o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim.
5. Pojem a druhy působnosti trestního zákona (trestního zákoníku, zákona o soudnictví ve věcech mládeže, zákona o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim); vydávání a předávání pachatele z hlediska trestního práva fyzických (dospělých a mladistvých) a právnických osob; azyl; trestněprávní exempce.
6. Pojem, druhy a závaznost interpretace pramenů trestního práva hmotného; argumentum a simili a analogie v trestním právu.
7. Trestní odpovědnost fyzických (dospělých a mladistvých) a právnických osob (pojem a formy); poměr trestní odpovědnosti a trestně právního vztahu.
8. Materiální, formální a formálně-materiální pojetí trestného činu, provinění; funkce pojmu „trestný čin“ z hlediska základů trestní odpovědnosti (viny) a právních následků trestní odpovědnosti fyzické osoby (trestních sankcí: trestů, ochranných opatření a opatření ukládaných dospělým a mladistvým); formálně-materiální pojetí dalších institutů trestního práva hmotného.
9. Materiální, formální a formálně-materiální pojetí trestného činu; funkce pojmu „trestný čin“ z hlediska základů trestní odpovědnosti (viny) a právních následků trestní odpovědnosti právnické osoby (trestních sankcí: trestů a ochranných opatření ukládaných právnickým osobám).
10. Kategorizace a klasifikace trestných činů fyzických (dospělých a mladistvých) a právnických osob, kritéria a účel kategorizace a klasifikace trestných činů.
11. Trestné činy trvající, hromadné a pokračující; další klasifikace trestných činů podle znaků subjektu, objektivní stránky, objektu a subjektivní stránky.

12. Skutková podstata trestného činu fyzické (dospělé a mladistvé) a právnické osoby (pojem, třídění, funkce); protiprávnost a trestnost činu.
13. Osoba pachatele trestného činu fyzické osoby (subjekt trestného činu, pojem, obligatorní a fakultativní znaky, osobnost pachatele); pachatel přímý a nepřímý; jednání za jiného.
14. Osoba pachatele trestného činu právnické osoby (subjekt trestného činu, pojem, obligatorní a fakultativní znaky, „osobnost“ pachatele); pachatel přímý a nepřímý.
15. Objektivní stránka trestného činu (pojem, obligatorní a fakultativní znaky).
16. Objekt trestného činu (pojem, druhy, funkce); předmět útoku.
17. Subjektivní stránka trestného činu fyzické osoby (pojem, obligatorní a fakultativní znaky); konstrukce skutkových podstat z hlediska forem zavinění; eventuální úmysl a hrubá nedbalost.
18. Subjektivní stránka trestného činu právnické osoby (přičitatelnost, vytýkatelnost).
19. Omyl pachatele (fyzické a právnické osoby) a poškozeného (fyzické a právnické osoby) v trestním právu (pojem, druhy, trestněprávní význam omylu); zvláštní případy skutkového omylu pachatele (fyzické a právnické osoby) a jejich posuzování; putativní delikt a putativní nutná obrana.
20. Společenská škodlivost trestného činu (pojem, druhy a její funkce z hlediska viny a trestních sankcí).
21. Vývojová stadia trestného činu; dokonání a dokončení (ukončení) trestného činu; delikty předčasně dokonané.
22. Trestná součinnost fyzických osob (pojem, formy); trestná součinnost zdánlivá; zvláštní případy trestné součinnosti; pachatelství trestného činu spáchaného ve prospěch organizované zločinecké skupiny; účast na organizované zločinecké skupině.
23. Trestná součinnost právnických osob (pojem, formy); trestná součinnost zdánlivá; zvláštní případy trestné součinnosti; pachatelství trestného činu spáchaného ve prospěch organizované zločinecké skupiny; účast na organizované zločinecké skupině.
24. Souběh trestných činů (pojem, formálně-materiální pojetí souběhu, druhy, právní význam souběhu z hlediska viny a trestních sankcí); důvody vyloučení jednotlivých druhů souběhu – souběh zdánlivý.
25. Recidiva v trestněprávním smyslu (pojem, formálně-materiální pojetí recidivy, druhy, právní význam recidivy z hlediska viny a trestních sankcí); recidiva a souběh.
26. Okolnosti vylučující protiprávnost činu a jeho trestnost z hlediska trestního zákoníku, zákona o soudnictví ve věcech mládeže a zákona o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim.

27. Okolnosti způsobující zánik trestní odpovědnosti fyzické (dospělé a mladistvé) a právnické osoby; jejich odlišení od okolností vylučujících protiprávnost činu a jeho trestnost; zvláštní případy účinné lítosti.
28. Základní zásady ukládání trestních sankcí (trestů, ochranných opatření a opatření pro dospělé a mladistvé a pro právnické osoby).
29. Zásada adekvátnosti trestů, ochranných opatření a opatření pro dospělé a mladistvé a pro právnické osoby; zákonodárná, soudcovská a penitenciární individualizace trestu.
30. Tresty a ochranná opatření ukládaná dospělým (pojem, společné znaky a odlišnosti, systém, účel); zákonné předpoklady ukládání jednotlivých druhů trestů a ochranných opatření dospělým; upuštění od potrestání a jeho formy.
31. Pravidelné a výjimečné tresty ukládané dospělým; alternativní tresty; dohled.
32. Trestání pokračujících, trvajících a hromadných trestných činů; společný trest.
33. Trestání přípravy a pokusu; zvláštnosti z hlediska soudní individualizace trestů.
34. Trestání jednotlivých forem trestné součinnosti; zvláštnosti z hlediska soudní individualizace trestů; ukládání trestu odnětí svobody pachateli trestného činu spáchaného ve prospěch organizované zločinecké skupiny.
35. Trestání souběhu; specifické základní zásady a formy trestů za souběh, jejich uplatnění s ohledem na druhy souběhu.
36. Trestání recidivy; ukládání trestu odnětí svobody za znovu spáchaný zvláště závažný zločin.
37. Trest obecně prospěšných prací.
38. Trest domácího vězení.
39. Majetkové tresty.
40. Trest zákazu činnosti, zákazu pobytu, zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce a trest vyhoštění.
41. Trest odnětí svobody (pojem, ukládání pod dolní hranici a nad horní hranici zákonné trestní sazby, podmíněné odsouzení, podmíněné odsouzení k trestu odnětí svobody s dohledem, podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody).
42. Ochranná opatření ukládaná dospělým; systém ochranných opatření a jejich vztahy.
43. Opatření ukládaná mladistvým; systém opatření a odchylky od sankcionování dospělých.
44. Ukládání trestů a ochranných opatření právnickým osobám; systém trestů a ochranných opatření a odchylky od sankcionování fyzických osob dospělých a mladistvých.

45. Okolnosti způsobující zánik trestů a ochranných opatření u dospělých, zánik opatření u mladistvých a zánik výkonu trestu a účinků odsouzení právnické osoby (pojem, druhy, odlišnosti).

Zvláštní část

1. Vztah obecné a zvláštní části trestního zákoníku z hlediska jeho interpretace a aplikace. Systematika zvláštní části trestního zákoníku a její kritéria.
2. Trestné činy proti životu a zdraví.
3. Trestné činy proti svobodě a právům na ochranu osobnosti, soukromí a listovního tajemství.
4. Trestné činy proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti.
5. Trestné činy proti rodině a dětem.
6. Trestné činy proti majetku.
7. Trestné činy hospodářské.
8. Trestné činy obecně nebezpečné.
9. Trestné činy proti životnímu prostředí.
10. Trestné činy proti České republice, cizímu státu a mezinárodní organizaci.
11. Trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných.
12. Trestné činy proti branné povinnosti.
13. Trestné činy vojenské.
14. Trestné činy proti lidskosti, proti míru a válečné trestné činy.